

1. godina					
NAZIV KOLEGIJA: Antropologija starohrvatskih groblja					
OPĆE OBAVIJESTI:					
ODJEL	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru				
STUDIJ	Poslijediplomski znanstveni studij “Arheologija istočnog Jadrana”				
USMJERENJE	Srednjovjekovna arheologija			Godina studija	
NASTAVNIK	Prof. dr. sc. Mario Šlaus			1. Semestar: I.	
USTANOVA	Odjel za arheologiju HAZU, Zagreb				
STATUS KOLEGIJA		Izborni	Izborni za druge studij. grupe	I.	
OPIS KOLEGIJA:					
<p>Studenti koji pohađaju kolegij biti upoznati s najnovijim rezultatima bioarheoloških analiza ranosrednjovjekovnih populacija s istočne obale Jadrana. Bioarheologija je znanstvena disciplina koja proučava ljudski osteološki materijal s arheoloških nalazišta u njegovom povijesno–kulturnom kontekstu. Riječ je o interdisciplinarnoj znanosti koja se razvila zbog zajedničke želje arheologa i antropologa da rekonstruiraju uvjete i kvalitetu života naših predaka. Studenti će upoznati kojim paleodemografskim metodama i analizama se služi kako bi se rekonstruirali demografski profili analiziranih populacija, kojim su bolestima bili izloženi stanovnici tih nalazišta, te koja je bila učestalost i distribucija trauma u analiziranim zajednicama. Posebna pozornost posvetiti će se kranimetrijskim analizama bioloških udaljenosti između različitih populacija.</p>					
CILJEVI KOLEGIJA:					
<p>Cilj kolegija je upoznati studente s metodama koje se koriste za izračunavanje bioloških udaljenosti između arheoloških populacija, metodama koje se koriste u paleodemografskim istraživanjima i metodama koje se koriste u paleopatološkim istraživanjima. Primjenjujući ove metode na dostupnim arheološkim populacijama s istočne obale Jadrana, kao i na onim iz kontinentalne Hrvatske studenti će dobiti uvid u složen proces etnogeneze Hrvata, te rekonstruirati uvjete i kvalitetu života ranosrednjovjekovnih populacija na istočnoj obali Jadrana. Posebna pozornost bit će posvećena analizi zaraznih bolesti (lepre, tuberkuloze itd.) te analizi trauma u analiziranim zajednicama.</p>					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			2		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		1		
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		15		
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja					
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Odslušan kolegij					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
ispiti se ne polažu					
LITERATURA:					
Obvezna:					

- M. ŠLAUS, Antropološka analiza kasnosrednjovjekovne populacije iz Danila Gornjeg kraj Šibenika, *ARR* 12, 1996, 343-364.
- M. ŠLAUS, Kraniometrijska analiza srednjovjekovnih populacija središnje Europe s posebnim osvrtom na položaj hrvatskih nalazišta, *SHP* 25, 1998, 81-107.
- M. ŠLAUS, Biocultural analysis of sex differences in mortality profiles and stress levels in the late Medieval population from Nova Raca, Croatia, *Am. J. Phys. Anthropol.* 111, 2000, 193-209.
- M. ŠLAUS, Kraniometrijska analiza srednjovjekovnih nalazišta središnje Europe: novi dokazi o ekspanziji hrvatskih populacija tijekom 10. do 13. stoljeća, *Opusc. archaeol.* 23/24, 2000, 273-284.
- M. VODANOVIĆ, H. BRKIĆ, M. ŠLAUS, Ž. DEMO, The frequency and distribution of caries in the mediaeval population of Bijelo Brdo in Croatia (10th–11th century), *Archives of Oral Biology* 50, 2005, 669–680.
- M. ŠLAUS, Ž. TOMIČIĆ, A. UGLEŠIĆ, R. JURIC, Craniometric relationships among medieval Central European populations: Implications for Croat migration and expansion, *Croatian Medical Journal* 45(4), 2004, 434–444.

Preporuča se pročitati:

- M. ŠLAUS, Osteological evidence for perimortem trauma and occupational stress in two medieval skeletons from Croatia, *Coll. Antropol.* 18, 1994, 165-175.
- M. ŠLAUS, K. FILIPEC, Bioarchaeology of the medieval Đakovo cemetery: Archaeological and anthropological evidence for ethnic affiliation and migration, *Opusc. archaeol.* 22, 1998, 129-139.
- M. ŠLAUS, A. PEĆINA-HRNČEVIĆ, G. JAKOVLJEVIĆ, Dental disease in the late medieval population from Nova Raša, Croatia, *Collegium Antropologicum* 21, 1997, 561-572.
- M. ŠLAUS, D. ORLIĆ, M. PEĆINA, Osteochondroma in a skeleton from an 11th century Croatian cemetery. *Croatian Medical Journal* 41, 2000, 336-340.
- M. ŠLAUS, D. KOLLMANN, S. NOVAK, M. NOVAK, Temporal trends in demographic profiles and stress levels in medieval (6th-13th century) population samples from continental Croatia, *Croatian Medical Journal* 43(5), 2002, 598-605.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija

Registracija za ispit

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

• **REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

- Osteological evidence for perimortem trauma and occupational stress in two medieval skeletons from Croatia, *Collegium Antropologicum* 18, 1994, 165-175.
- Antropološka analiza kasnosrednjovjekovne populacije iz Danila Gornjeg kraj Šibenika. *ARR* 12, 1996, 343-364.
- [M. Šlaus, A. Pećina-Hrnčević, G. Jakovljević], Dental disease in the late medieval population from Nova Raša, Croatia, *Collegium Antropologicum* 21, 1997, 561-572.
- Kraniometrijska analiza srednjovjekovnih populacija središnje Europe s posebnim osvrtom na položaj hrvatskih nalazišta, *SHP* 25, 1998, 81-107.
- [M. Šlaus, K. Filipec], Bioarchaeology of the medieval Đakovo cemetery: Archaeological and anthropological evidence for ethnic affiliation and migration, *Opusc. archaeol.* 22, 1998, 129-139.
- Kraniometrijska analiza srednjovjekovnih nalazišta središnje Europe: novi dokazi o ekspanziji hrvatskih populacija tijekom 10. do 13. stoljeća, *Opusc. archaeol.* 23/24, 2000, 273-284.
- [M. Šlaus, D. Orlić, M. Pećina], Osteochondroma in a skeleton from an 11th century Croatian cemetery. *Croatian Medical Journal* 41, 2000, 336-340.
- Biocultural analysis of sex differences in mortality profiles and stress levels in the late Medieval population from Nova Raca, Croatia, *Am. J. Phys. Anthropol.* 111, 2000, 193-209.
- [M. Šlaus, D. Kollmann, S. Novak, M. Novak], Temporal trends in demographic profiles and stress levels in medieval (6th-13th century) population samples from continental Croatia, *Croatian Medical Journal* 43(5), 2002, 598-605.
- [M. Šlaus, Ž. Tomičić, A. Uglešić, R. Jurić], Craniometric relationships among medieval Central European populations: Implications for Croat migration and expansion, *Croatian Medical Journal* 45(4), 2004, 434–444.
- [M. Vodanović, H. Brkić, M. Šlaus, Ž. Demo], The frequency and distribution of caries in the mediaeval population of Bijelo Brdo in Croatia (10th–11th century), *Archives of Oral Biology* 50, 2005, 669–680.